БІБЛІОТЕКА
Житомирського державного університету
імені Івана Франка

«Вічна слава безсмертю хоробрих»

до Дня пам'яті
Героїв Крут

2023

105 років тому відбулася трагічна подія, яка назавжди увійшла в українську історію як День пам'яті Героїв Крут.

29 січня 1918 року назва невеличкої станції Крути ознаменувала відлік нового духовного злету нації. Цей день став національним символом для борців за свободу та незалежність.

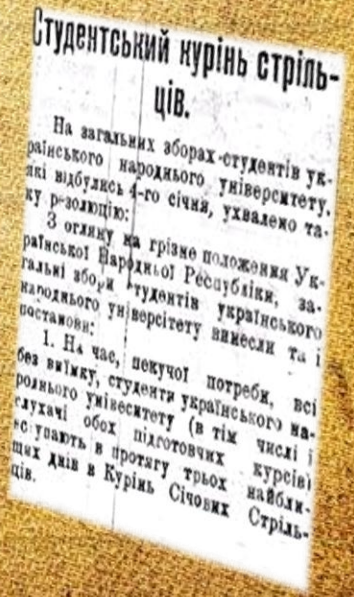

Студентський курінь стрільців.

На загальних зборах студентів українського народнього університету, які відбулись 4-го січня, ухвалено таку резолюцію:

З огляду на грізне положення Української Народньої Республіки, загальні збори студентів українського народнього університету винесли та і постанови:

1. На час, покучої потреби, всі без виїмку, студенти українського народнього університету (в тім числі і слухачі обох підготовчих курсів) наступають в протягу трьох найближчих днів в Курінь Січових Стрільців.

Дорошенко Д. Історія України 1917-1923 рр. : в 2 т. / Дмитро Дорошенко ; [упоряд., авт. передм. К. Ю. Галушко]. - Київ : Темпора, 2002. - (Vita Memoriae)
Т. 1 : Доба Центральної Ради. - 2002. - 320 с.
Т. 2 : Українська Гетьманська Держава 1918 року. - 2002. - 351 с.

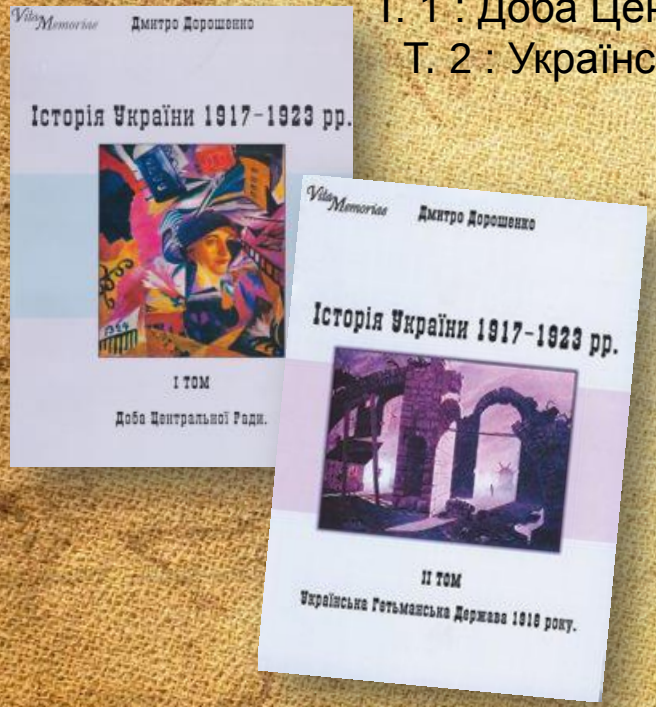

У праці відомого українського історика XX ст. Дмитра Дорошенка подається грунтовне документальне дослідження подій в Україні 1917-1918 років.

Удовиченко О. І. Україна у війні за державність. Історія організації і бойових дій Українських Збройних Сил 1917-1921 / О. І. Удовиченко. - Київ : Україна, 1995. - 205, [1] с.

У виданні на документальній основі розкривається роль Українських Збройних Сил у боротьбі за нашу державність у 1917-1921 рр. Автор, безпосередній учасник подій, детально аналізує крутянську трагедію, маловідомі мирні переговори української делегації у Брест-Литовському, військове будівництво за гетьманату, боротьбу за Крим, Чорноморський флот, бойові операції на польському фронті тощо.

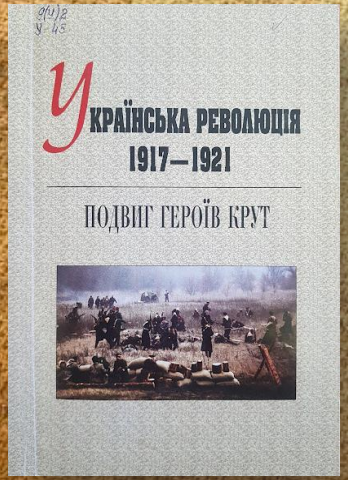

Українська революція 1917-1921 рр.: подвиг героїв Крут : матеріали наук. читань / ред. В. Ф. Верстюк. - Київ : Вид-во ім. О. Теліги, 2008. - 173 с.

Збірник уміщує матеріали наукових читань "Українська революція 1917-1921 рр.: Подвиг героїв Крут", що відбулися 24 січня 2008 року у м. Ніжин. Статті присвячені проголошенню незалежності Української Народної Республіки, битві під Крутами, відображенню цих подій в історичній пам'яті українців та іншим подіям Української революції 1917-1921 років.

Солдатенко В. Ф. Українська революція. Історичний нарис : [монографія] / В. Ф. Солдатенко. - Київ : Либідь, 1999. - 973, [2] с.

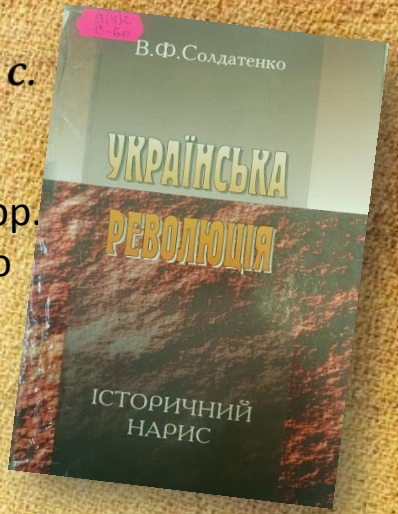

У книзі відтворено картину історії Української національно-демократичної революції 1917-1920 рр. Розроблено критерії періодизації досліджуваного процесу, з'ясовано причини, характер і мету боротьби. Розкрито історичне значення та уроки Української революції.

Історія українського війська (від княжих часів до 20-х років XX ст.) / І. Крип'якевич [та ін.]. – Вид. 4-те, змін. і допов. - Львів : Світ, 1992. - 702 с.

Використовуючи багату й різноманітну джерельну базу (архіви, картографічні, історіографічні матеріали) автори видання докладно розповідають про організацію українських військових формувань від давніх княжих часів до перших десятиліть XX ст., аналізується розвиток української військової стратегії і тактики, участь українських військ у конкретних бойових операціях.

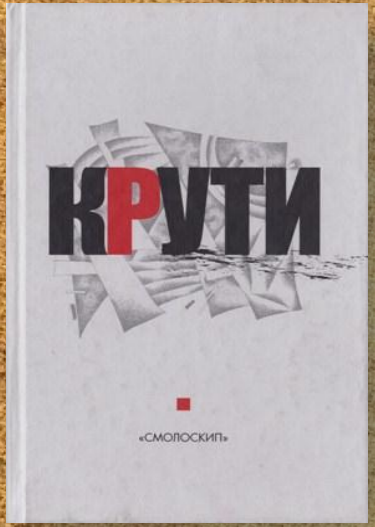

До збірки "Крути" увійшли найрізноманітніші матеріали. Це й історичні матеріали та статті, в яких розкривається хід та причини трагедії, і художні твори, але насамперед - публіцистика різних часів. Найцінніша частина книги - спогади нечисленних учасників бою, яким вдалося вижити.

Крути : зб. у пам'ять героїв Крут / упоряд.: Осип і Надія Зінкевич. - Київ : Смолоскип, 2008. - 419, [2] с.

Сорока Ю. Бій під Крутами / Юрій Сорока. - Харків : Фоліо, 2018. - 118, [4] с. - (Знамениті події історії України)

29 січня 1918 року поблизу селища Крути на відстані 130 км. від Києва відбувся жорстокий, нерівний бій між чотиритисячним військом більшовиків та трьомастами українськими юнкерами, студентами і гімназистами, що обороняли підступи до Києва. Більшість юнаків не мали ніякої військової підготовки, були погано озброєні, але стояли на смерть, захищаючи свободу молодої Української держави. Українці відбили кілька атак, під час яких зазнали значних втрат. У перебігу військових дій цей бій не став вирішальним, але у свідомості багатьох людей особливого значення набув завдяки героїзму української молоді.

Журавльов Д. В. Визначні битви та полководці української історії / Д. В. Журавльов. - Харків : Клуб Сімейн. Дозвілля, 2013. - 414 с.

У виданні представлено документи і матеріали, які висвітлюють найважливіші події в історії України з найдавніших часів до сьогодення. Подано уривки з літописних свідоцтв, генеалогічних таблиць княжих династій, історико-географічних карт.

Історія України : джерел. літопис / за ред.: В. І. Червінського, М. І. Обушного ; [упоряд. В. І. Червінський та ін.]. - Київ : Дирекція ФВД, 2008. - 799 с.

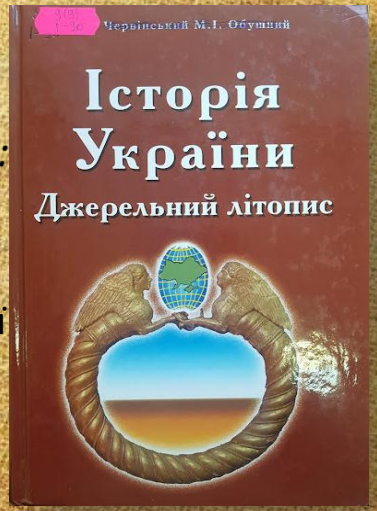

Книгу присвячено військовим подіям IX-XX ст., які потрапили на скрижалі історії України, і полководцям, що творили цю історію як своїми перемогами, так і поразками. Багато уваги приділено розподілу сил сторін, їхньому озброєнню, тактиці ведення бою, його наслідкам.

Героїка трагедії Крут : [спогади] / [упоряд. В. І. Сергійчук]. - Київ : Україна, 2008. - 461, [1] с.

У спогадах учасників бою під Крутами, що відбувся 29 січня 1918 року, роздумах сучасників поетичним і публіцистичним словом та тлі для нас трагічних суспільно-політичних воєнних подій осмислюється героїка подвигу юнаків України в ім'я своєї Вітчизни.

Бондаренко О. Повернення із забуття / Олександр Бондаренко, Іван Бондаренко. - Київ : Укр. пріоритет, 2012. - 509, [1] с.

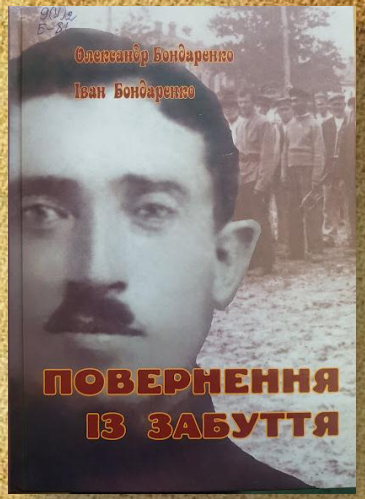

Книга на документальній основі відтворює національно-визвольні змагання українського народу за самостійність України, повертає із забуття маловідомі та зовсім невідомі широкому загалу події.

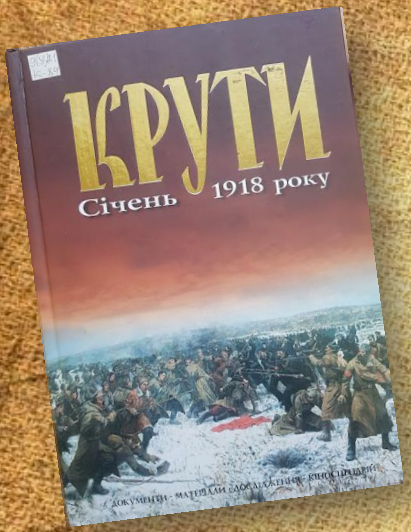

Литвин В. М. Україна у війнах і революціях XX століття, 1914-1945 роки : закономірності нац. державотвор. процесу / В. М. Литвин. - Київ : Наук. думка, 2012. - 394, [1] с.

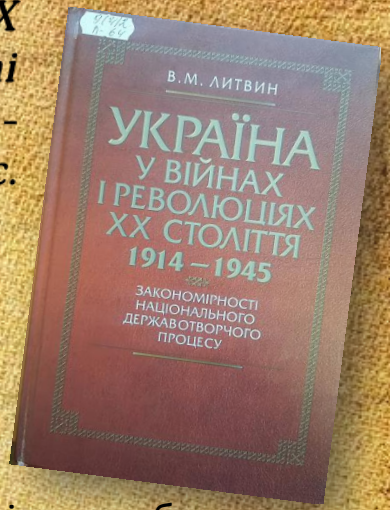

Крути. Січень 1918 року : док., матеріали, дослідж., кіносценарій / упоряд. Ярослав Гаврилюк. - Київ : Просвіта, 2008. - 839 с.

До книги увійшли невідомі і маловідомі документи, матеріали, свідчення, спогади учасників бою під Крутами 29 січня 1918 року. Зміст архівних матеріалів підсилюють статті і виступи С. Єфремова, Д. Дорошенка, М. Грушевського, Є. Маланюка, Людмили Старицької-Черняхівської та інших видатних особистостей доби Української революції 1917-1921 рр.

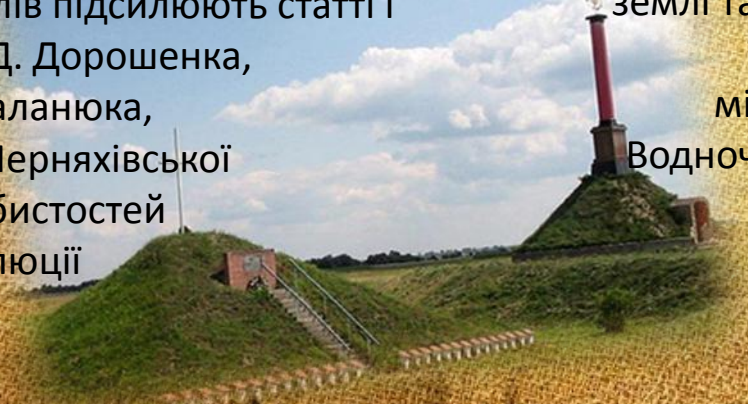

XX століття увійшло в історію як доба, зокрема, наймасштабніших війн і революцій, що призвели до величезних людських жертв і колосальних матеріальних збитків. Українські землі так чи інакше були в центрі цих кривавих подій. Загинули мільйони українців, а у мільйонів, які вижили, були зламані долі. Водночас XX століття стало для України добою державотворчих процесів.

Гордієнко Я. Errare Humanum ets: 50 нарисів з українського примарознавства / Яків Гордієнко. - Київ : Дуліби, 2016. - 215 с. - (Великі містифікації)

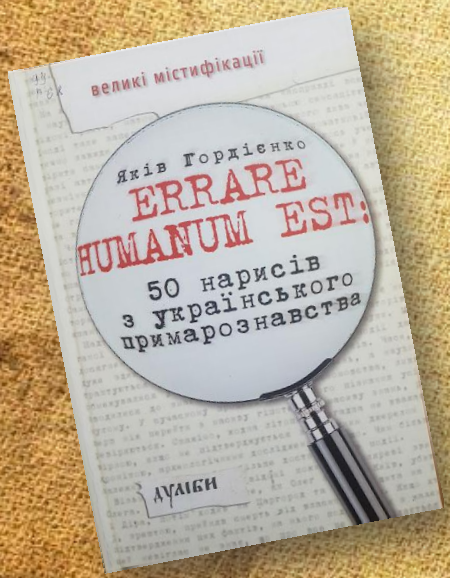

Видання п'ятдесяти нарисів Якова Гордієнка з українського "примарознавства", відкриває нову науково-популярну, або як зараз модно казати, нон-фікшн серію видавництва "Дуліби" "Великі містифікації". Метою книжки є не боротьба з міфами і не висміювання помилкових уявлень. Адже кожен має право вірити у що хоче, навіть у цілковиту нісенітницю. Науковці так само мають право на те, щоб їхня позиція, підкріплена документами та незаперечними фактами, отримала широке розповсюдження і стала загальним надбанням.

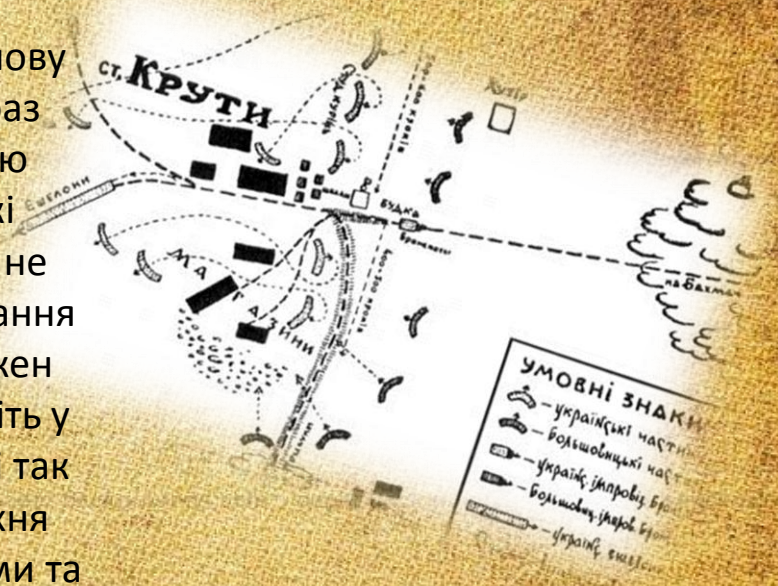

Підготувала
завідувач відділу обслуговування
Сніжана Колодюк
Кількість джерел: 15